

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว ประกอบกับจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น มีการขยายตัวทางอุตสาหกรรมในเขตเมือง ทำให้เกิดการอพยพเข้าสู่ตัวเมืองมากขึ้น จากการสำรวจจำนวนประชากรในกรุงเทพมหานคร ประจำปี 2542 พบว่ามีประชากรทั้งหมด 5,662,499 คน เป็นเด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 6-20 ปี 1,190,391 คน จากการที่มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นในเมืองที่มีลักษณะเป็นนครหลวง (Metropolitan area) ที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น จึงเป็นแหล่งเพาะเชื้ออาชญากรรมได้มากกว่าในชนบท (ประภาศน์ อวยชัย, 2517) ด้วยเหตุนี้จึงเกิดปัญหาทางสังคมต่างๆตามมา เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม ปัญหาการว่างงาน ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจ ปัญหาเหล่านี้ย่อมมีผลกระทบต่อบุคคลในสังคม รวมทั้งเด็กและเยาวชนก็จะได้รับความกระทบกระเทือนไปด้วย เช่น การที่ บิดามารดา ผู้ปกครองมีภาระหนักที่จะต้องรับผิดชอบต่อครอบครัว ต้องประกอบอาชีพทั้งวัน ไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูลูก ซึ่งลักษณะความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเช่นนี้ส่งผลให้เด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกขาดความอบอุ่น ไม่ได้รับการเอาใจใส่ เป็นเหตุให้เด็กและเยาวชนขาดการอบรมที่เหมาะสมก่อให้เกิดผลเสียหายนต่อพฤติกรรมของเด็ก (อรัญ สุวรรณบุปผา , 2518) เกิดช่องว่างระหว่างบิดามารดา ผู้ปกครองกับบุตรหลานของตน อันเป็นเหตุให้เกิดปัญหาอื่นๆตามมา เช่น ปัญหาเด็กและเยาวชนหนีโรงเรียน หนีบิดามารดาหรือผู้ปกครองไปเที่ยวเตร่ ซ่องสุ่มตามสถานที่ต่างๆ จนถึงขั้นกระทำการล่อแหลมและเสี่ยงต่อการทำผิดกฎหมาย ตลอดจนก่ออาชญากรรม ซึ่งนับว่าเป็นภัยต่อความมั่นคงแห่งชาติอย่างยิ่ง

เด็กและเยาวชน นับว่าเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญของประเทศ เพราะเด็กและเยาวชนย่อมจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันหน้า มีผู้กล่าวว่าเด็กและเยาวชนมีความสำคัญต่อชาติยิ่งกว่าสิ่งใด เพราะ **เด็กและเยาวชนจะเป็นผู้วินิจฉัยอนาคตของชาตินั้นเอง** หากเด็กและเยาวชนได้รับการเอาใจใส่ให้มีความรู้ ความคิด การตัดสินใจที่ถูกต้องตามบรรทัดฐานของสังคม เด็กและเยาวชนก็จะเป็นพลเมืองดีมีคุณภาพ เป็นประโยชน์แก่สังคมต่อไปในอนาคต แต่ปัจจุบันประเทศไทยต้องประสบกับปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ซึ่งนับวันยิ่งทวีความรุนแรงและมีสาเหตุแห่งการกระทำผิดซับซ้อนยิ่งขึ้น (รุ่งทิภา บุญสิทธิ์ , 2530)

ปัญหาการกระทำผิดของเยาวชนเป็นปัญหาที่มีในสังคมมานานแล้ว แม้หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ทำการแก้ไขปัญหานี้มาตลอดแต่จำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดก็ไม่ได้ลดลงมากนัก หากแต่ยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

จากสถิติคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกนำส่งตัวมายังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ทั่วประเทศ ประจำปี 2542 พบว่า มีจำนวน 37,388 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2538 จะเห็นว่าจำนวนเด็กและเยาวชนที่ถูกจับมายังสถานพินิจมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ดังตาราง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนเด็กและเยาวชนที่ถูกจับกุมมายังสถานพินิจฯ ทั่วประเทศ

ปี	อายุ			รวม
	7-14	15-18	มากกว่า 18 ปี	
2538	3811	16401	207	20,419
2539	4213	19127	251	23,591
2540	5172	25191	305	30,668
2541	5670	32462	340	38,472
2542	5316	31628	444	37,388

ที่มา : สถิติของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง

การที่ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนับวันจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆเช่นนี้ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (dynamic process) ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทำให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือฝ่าฝืนระเบียบ (deviant behavior) ซึ่งมีลักษณะเกี่ยวข้องกับความประพฤติกเล่ ซึ่งอาจจะกระทำไปเพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือจากความคึกคะนอง (สุชา จันทน์เอม, 2533) จากปัญหาเหล่านี้จึงจำเป็นที่จะต้องมีการร่วมมือกันของหน่วยงานที่จะช่วยเหลือให้เด็ก และเยาวชนเหล่านี้กลับตัวเป็นคนดี และสามารถกลับเข้ามาอยู่ในสังคมของคนดีได้ดังเดิม รัฐบาลจึงมีการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวขึ้น โดยมีสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นหน่วยงานที่รองรับภารกิจของศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งมีทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในส่วนภูมิภาคเรียกว่า สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด ซึ่งมีอยู่ทุกแห่งทั่วประเทศที่มีศาลคดีเด็กและเยาวชนจังหวัด ส่วนในกรุงเทพฯ เรียก สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง

การจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว พร้อมด้วยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นการเริ่มต้นแห่งการแก้ไขเยียวยาเด็กและเยาวชนที่ถูกต้องและเหมาะสมที่สุด โดยได้แยกการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดออกจากการกระทำผิดของผู้ใหญ่ และถือว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำการอันที่กฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ไม่ใช่อาชญากร แต่เป็นเพียงผู้กระทำความผิดกฎเกณฑ์ของสังคม และเป็นผู้ที่ยังอ่อนต่อโลก ไม่สมควรจะได้รับการลงโทษ หากแต่ควรได้รับการช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไขตนเองเสียใหม่ทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ ฉะนั้นกฎหมายจึงบัญญัติให้มีการสืบเสาะและพินิจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ภาวะแห่งจิต และสิ่งแวดล้อมทั้งปวงของเด็กและเยาวชนไปพร้อมกับการสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำผิด ซึ่งจะทำให้ศาลได้ทราบถึงสาเหตุแห่งการกระทำผิดก่อน แล้วจึงใช้มาตรการแก้ไขเยียวยาเด็กและเยาวชนด้วยวิธีที่เหมาะสมเป็นรายๆไปเพื่อให้กลับตนเป็นคนดี และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข (ประภาศน์ อวยชัย , 2535)

ศาลคดีเด็กและเยาวชนมีมาตรการที่ใช้เพื่อการแก้ไขเยียวยาเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดแบ่งได้เป็น 2 วิธีคือ

1.วิธีการที่ไม่ตัดอิสระภาพ ได้แก่

- การว่ากล่าวตักเตือนแล้วปล่อยตัวไป
- มอบตัวให้บิดามารดา หรือผู้ปกครองรับตัวไปคุมความประพฤติ
- รอกการกำหนดโทษ โดยกำหนดเงื่อนไขคุมความประพฤติ และปรับ

วิธีที่ใช้มากที่สุดคือ รอกการกำหนดโทษโดยกำหนดเงื่อนไขคุมความประพฤติ

2.วิธีการตัดอิสระภาพ ได้แก่

- ส่งตัวเด็กและเยาวชนนั้นไปสถานฝึกอบรม
- ส่งตัวเด็กและเยาวชนนั้นไปยังสถานกักกันและอบรม
- จำคุก

วิธีที่ใช้มากที่สุดคือ ส่งตัวไปยังสถานฝึกอบรมแทนการจำคุก

ทั้ง 2 วิธีการนี้ ศาลเยาวชนและครอบครัวได้นำมาใช้อย่างกว้างขวาง เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดได้รับการช่วยเหลือ แก้ไขฟื้นฟู และสามารถกลับตัวเป็นคนดีต่อไป (สมพร ถวิลหวัง อ้างถึงใน วารุณี ภูริสินสิทธิ์ , 2531)

อย่างไรก็ตามถึงแม้จะมีมาตรการในการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด แต่ก็ยังปรากฏว่ามีเด็กกระทำผิดบางส่วนที่หวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีก จากสถิติเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำของสถานพินิจทั่วประเทศ พบว่า เมื่อปี 2542 มีเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ 5,099 คน เป็นชาย 4,843 คน เป็นหญิง 256 คนส่วนใหญ่เป็นการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตามตาราง

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำของสถานพินิจ ทั่วประเทศประจำปี 2538 ถึงปี 2542

ฐานความผิด	ปี2538		ปี2539		ปี2540		ปี2541		ปี2542	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน										
ลักทรัพย์	736	27	967	51	1018	53	1242	49	1172	50
พยายามลักทรัพย์	17	0	19	0	21	0	36	1	19	0
ฉ้อโกงทรัพย์สิน	43	2	41	1	24	1	44	3	33	0
พยายามฉ้อโกงทรัพย์สิน	0	0	1	0	0	0	4	0	0	0
ชิงทรัพย์	47	0	32	1	57	5	58	0	19	2
พยายามชิงทรัพย์	2	0	3	1	14	1	6	0	7	1
ปล้นทรัพย์	65	0	77	1	72	1	97	11	58	0
พยายามปล้นทรัพย์	1	0	3	0	5	0	0	0	8	0
กรรโชกทรัพย์	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ฉ้อโกง	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ยักยอกทรัพย์	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ทำให้เสียทรัพย์	8	1	2	0	14	0	9	0	20	1
รับขโมย	6	1	12	0	21	0	8	0	9	0

ฐานความผิด	ปี2538		ปี2539		ปี2540		ปี2541		ปี2542	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ทำให้เกิดเพลิงไหม้	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
หมิ่นประมาท	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
ความผิดต่อเจ้าพนักงาน	6	0	2	0	2	0	5	0	0	0
ฟ้องเท็จ เบิกความเท็จ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ความผิดฐานอื่น										
ปลอมแปลงเอกสาร เงินตรา ฯลฯ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
อาวุธปืน	25	0	32	0	33	0	76	0	73	0
เครื่องกระสุนปืน	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
วัตถุระเบิด	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ยาเสพติด	724	47	621	45	1196	79	2360	132	2463	176
सारระเหย	340	35	410	30	508	59	498	23	434	10
การพนัน	6	1	71	6	28	2	32	1	23	1
เตร็ดเตร่	2	4	5	4	0	2	1	0	0	0
คนต่างด้าวหลบหนีเข้า เมือง	1	5	0	0	22	2	0	0	0	0
กักขังหน่วงเหนี่ยว	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
พ.ร.บ.ปราบปรามประเวณี	0	1	0	6	0	0	0	0	0	0
ดำรงชีวิตด้วยการค้า ประเวณี	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
พ.ร.บ.ป่าไม้	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0
พ.ร.บ.ประมง	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
พ.ร.บ.จราจรทางบก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ขับรถประมาท	19	1	9	1	26	0	30	3	30	0
ขับรถแข่งโดยไม่ได้รับ อนุญาต	37	0	25	0	31	0	30	0	20	0
พ.ร.บ.รับราชการทหาร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
อื่นๆ	7	0	56	6	53	5	83	8	153	6
รวม	2324	127	2587	153	3503	212	4969	238	4843	256
รวมทั้งหมด	2451		2740		3715		5207		5099	

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่าจำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำเพิ่มขึ้นจากปี 2538 ประมาณ 2 เท่า และส่วนใหญ่จะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Twain (1660) เรื่อง " Recidivism Juvenile" พบว่าเยาวชนที่กระทำผิดและผ่านวิธีการของศาลคดีเด็กและเยาวชนแล้ว เยาวชนเหล่านั้นกลับมาก่อทำผิดซ้ำอีกเป็นจำนวนไม่น้อย (อ้างถึงใน อูร์พี โอสถานนท์ ,2533) สำหรับ Metzner & Weil (1963) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การทำนายการกระทำผิดซ้ำ (Predicting Recidivism) โดยทำการติดตามผู้ที่ถูกปล่อยตัว หรือได้รับการพักโทษจากสถาบันแก้ไขพฤติกรรมของมลรัฐแมสซาชูเซต ระหว่างปี ค.ศ. 1959 เป็นเวลา 2 ปีครึ่ง ซึ่งจำนวนของผู้ที่เข้าศึกษาในครั้งนี้มี 311 คน ผลปรากฏว่า จำนวนผู้ที่กลับมายังสถาบันนี้มีทั้งหมดร้อยละ 59 ซึ่งครึ่งหนึ่งกลับมาโดยการฝ่าฝืนกฎของการพักการลงโทษ ส่วนที่เหลือกลับมาโดยการกระทำผิดใหม่ ซึ่งระยะเวลาที่กลับมาเข้ามานั้น จะเป็นช่วงหลังจากพ้นจากสถาบันไปแล้วระหว่าง 6 เดือน ถึง 1 ปี มากที่สุด ซึ่งช่วงอายุที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดและกระทำผิดซ้ำมากจะอยู่ในช่วงอายุ 14-17 ปี ถือเป็นช่วงระยะวัยรุ่น หลังจากนั้นจะพบว่าอัตราการกระทำผิดและกระทำผิดซ้ำมีแนวโน้มลดลง

สำหรับสาเหตุของการที่เยาวชนหวนกลับมากระทำผิดซ้ำนั้นมิได้เกิดจากสาเหตุเดียว แต่ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างที่เราเข้ามาอิทธิพลต่อพวกเขา ซึ่ง Chohen (1956) เชื่อว่า การกระทำผิดซ้ำสืบเนื่องมาจากนิสัยหรือจิตใจที่สะสมมา ซึ่งแม้ลงโทษแล้วก็ไม่เข็ดหลาบ ซึ่งสอดคล้องกับ Ferri (1957) ที่กล่าวว่า การกระทำผิดซ้ำมีสาเหตุมาจากนิสัยของผู้กระทำผิด และเป็น การกระทำผิดติดนิสัย(Habitual Delinquency) ส่วน Moore & Arthur (1989) ศึกษาพบว่า เด็กที่หนีออกจากบ้านมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำสูง สำหรับ Sheldon และ Glueck (1957) ได้ทำการวิจัย พบว่า เด็กที่กลับมากระทำผิดซ้ำอีกประมาณร้อยละ 65 มีสาเหตุมาจากการที่สถานฝึกอบรมไม่สามารถหาวิธีการอันเหมาะสมมาใช้ในการเฝ้าระวังหรือปฏิบัติต่อเด็กผู้กระทำผิดได้

สำหรับ Duncan (1992) ได้ศึกษาถึงลักษณะการทำงานของจิต และพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงการปรับตัวของบุคคล พฤติกรรมต่อต้าน และการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ในฐานะที่เป็นตัวทำนายการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนชายที่กระทำผิดกฎหมาย ผลการศึกษาพบว่า การจะทำนายการกระทำผิดซ้ำที่เรื้อรัง รุนแรง ของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายได้นั้น ให้อุที่ประเภทของพฤติกรรมมากกว่าดูที่ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งผลพบว่าพฤติกรรมต่อต้านสังคมจะเป็นตัวทำนายการกระทำผิดซ้ำได้ดีที่สุด

Frankin (1998) ทำการศึกษาประวัติความมีจิตที่ไม่ปกติ และการกระทำผิดซ้ำของนักโทษในคุก พบว่า นักโทษที่มีจิตไม่ปกติ มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ นั้นแสดงว่าโอกาสที่นักโทษที่มีจิตไม่ปกติจะหวนกลับมากระทำผิดซ้ำสูงกว่านักโทษคนอื่นๆ

James (1998) ได้ศึกษาถึงวิธีการดำเนินการตัดสินเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย พบว่าเยาวชนที่รู้สึกว่ตนเองไม่ได้รับความยุติธรรมจากการถูกตัดสิน มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำอย่างมีนัยสำคัญ

Hanson (2000) ศึกษาตัวการที่ทำนายการกระทำผิดซ้ำฐานความผิดเกี่ยวกับเพศ พบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำในฐานความผิดเกี่ยวกับเพศ ได้แก่ การมีความผิดปกติทางเพศ เช่น ชอบมีความสัมพันธ์ทางเพศที่ผิดปกติ อาชญากรรมทางเพศที่เคยทำมาก่อน มีรูปแบบชีวิตที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม เช่น บุคลิกภาพที่ต่อต้านสังคม จำนวนครั้งที่กระทำผิดมาก่อนทั้งหมด ทั้งนี้ปัจจัยที่ทำนายการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับเพศ ก็เหมือนกันกับปัจจัยที่ทำนายการกระทำผิดซ้ำคดีอื่นๆ เช่น การกระทำผิดกฎหมายของเยาวชน การกระทำผิดกฎหมายที่รุนแรง เป็นต้น

นอกจากนี้จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลต่างๆเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของวัยรุ่น ทั้งศึกษาจากงานวิจัยต่างประเทศและในประเทศแล้วนั้นพบว่า มีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลให้วัยรุ่นที่กระทำผิดแล้วกลับมากระทำผิดซ้ำอีก เช่น ปัญหาความยากจน ประวัติการกระทำผิดมาก่อน การหย่าร้างของบิดามารดา มีภาวะทางอารมณ์ที่ไม่มั่นคง การศึกษาต่ำ ปัญหาการอบรมเลี้ยงดู การเกี่ยวข้องกับสารเสพติด การคบเพื่อน เป็นต้น (อูร์พี ไอสถานนท์ , 2533 อูษา คงสาย , 2538 และศรีหทัยา, 2525) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคัดเลือกปัจจัยต่างๆในการที่จะนำมาศึกษา โดยพิจารณาคัดเลือกปัจจัยที่มีแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยสนับสนุนว่ามีความเกี่ยวข้องข้องกับการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนในสถานพินิจฯ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 15 ประการดังต่อไปนี้

1. ลำดับการเกิด
  - 1.1 ลูกคนโต
  - 1.2 ลูกคนกลาง
  - 1.3 ลูกคนเล็ก
  - 1.4 ลูกคนเดียว
2. ระดับการศึกษา
3. สถานภาพการสมรสของพ่อแม่
  - 3.1 พ่อแม่อยู่ด้วยกัน
  - 3.2 พ่อแม่แยกกันอยู่หรือหย่าร้าง
  - 3.3 พ่อหรือแม่เสียชีวิต
  - 3.4 พ่อและแม่เสียชีวิต

4. การอบรมเลี้ยงดู
  - 4.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
  - 4.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม
5. รายได้เฉลี่ยของครอบครัว
6. อายุที่กระทำผิดครั้งแรก
7. การคบเพื่อนที่กระทำผิดกฎหมาย
8. การเกี่ยวข้องกับสารเสพติด

เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่างๆที่เป็นตัวทำนายสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของวัยรุ่นในสถานพินิจฯ อันเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขการกระทำผิดซ้ำของวัยรุ่นให้ตรงกับสาเหตุที่แท้จริง

แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีทางจิตวิทยา

Sigmund Freud ผู้เป็นบิดาของแนวคิดด้านจิตวิเคราะห์ เขาได้เสนอแนวความคิดในการอธิบายพฤติกรรมของการกระทำผิดของวัยรุ่นโดย Freud มีความเชื่อว่า บุคคลมีสัญชาตญาณของความชั่วร้าย การขาดเหตุผลอย่างรุนแรง ดังนั้น Freud จึงกล่าวว่าเด็กธรรมดาทั่วไปเกิดมาเพื่อเป็นอาชญากร เพราะชีวิตเริ่มด้วยความไม่มีศีลธรรมรวมทั้งมีสัญชาตญาณที่เป็นปรปักษ์ต่อสังคมอย่างสูง (ชันณพ ชูบำรุง, 2527) ซึ่งสัญชาตญาณดังกล่าวถือเป็นแรงขับพื้นฐานของพฤติกรรม อย่างไรก็ตามหากบุคคลมีพัฒนาการที่เหมาะสมก็จะช่วยให้บุคคลสร้างกลไกควบคุมพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ต่างๆได้

Freud ได้อธิบายโครงสร้างบุคลิกภาพของมนุษย์ที่อยู่ใต้จิตสำนึกว่า มีองค์ประกอบ 3 ส่วนคือ

Id เป็นองค์ประกอบด้านชีวะ ซึ่งรวมถึงสัญชาตญาณต่างๆ Id นี้ถูกปกครองโดยหลักของความพึงพอใจ Id หนไม่ได้ต่อสภาพอันอึดอัดของความเครียด ดังนั้น ถ้าร่างกายมีความต้องการต่างๆไม่ว่าจะเป็นความหิว ความกระหาย หรือความต้องการทางเพศ Id จะตอบสนองเพื่อความพึงพอใจทันทีโดยไม่คำนึงถึงความเป็นจริงใดๆ

Ego เป็นองค์ประกอบด้านจิตที่เกิดขึ้น เมื่อสิ่งมีชีวิตจำเป็นต้องติดต่อกับโลกความเป็นจริงอย่างเหมาะสม Ego มีสภาพเป็นกลางที่จะปรับให้เกิดความสมดุลระหว่างแรงกดดันของ Id และ แรง

กดดันจากความเป็นจริงภายนอก เพื่อให้บุคคลเป็นที่ยอมรับจากสังคม ego ถูกชี้นำโดยหลักของความเป็นจริงในสังคม โดยพิจารณาว่า ตนเองจะยอมรับต่อระเบียบปฏิบัติของสังคมหรือไม่เพียงใด

Superego เป็นองค์ประกอบด้านมโนธรรมทางสังคม ซึ่งเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้บุคคลปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือเงื่อนไขของสังคมตามที่บุคคลได้รับการอบรมเรียนรู้มา

โครงสร้างบุคลิกภาพทั้งสามนี้จะทำงานร่วมกันตลอดเวลา เช่น Id จะหาความพึงพอใจและตอบสนองความต้องการ Superego เป็นตัวกำหนดกฎเกณฑ์ทางสังคม ศีลธรรม ห้ามไว้ โดยมี Ego เป็นตัวประนีประนอมให้เกิดความสมดุล

นอกจากนี้ Freud ยังกล่าวว่าในช่วงวัยรุ่นนี้บุคคลจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทางด้านฮอร์โมน และสภาพของจิตทำให้เกิดความไม่สมดุลขององค์ประกอบของบุคลิกภาพทั้ง 3 โดยเกิดการต่อสู้ระหว่าง Id และ Ego โดยที่ Id อยู่ในสภาพที่เข้มแข็ง ในขณะที่ Ego ค่อนข้างอ่อนแอ การต่อสู้ระหว่างความขัดแย้งภายในช่วงวัยรุ่นนี้สะท้อนออกมาในลักษณะที่ว่า อยากมีอิสระแต่ก็กลัวความโดดเดี่ยว อยากมีความรับผิดชอบแต่ก็มีความกังวลว่าจะไม่สามารถทำได้ หรือตัวเองยังด้อยอยู่ และมีความทุกข์ทรมานจากความต้องการทางเพศ และคับข้องใจกับข้อห้ามทางสังคม และการควบคุมจากภายใน ดังนั้นจากการต่อสู้เพื่อความสมดุลของบุคลิกภาพนี้ ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมที่แปลกๆ ไม่แน่นอน มีความขัดแย้งในตัวเอง รวมทั้งอาจมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม (Freud, 1943)

นอกจากนี้ Freud ยังได้เน้นความสำคัญของช่วง 3-5 ปีแรกของเด็กว่าถ้าหากบุคคลมีความบกพร่องเกี่ยวกับพัฒนาการ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กับพ่อแม่แล้ว จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการบุคลิกภาพของบุคคลทำให้กลไกการควบคุมไม่สามารถทำงานได้อย่างเหมาะสม สัญชาตญาณเดิมจึงปรากฏออกมาเป็นพฤติกรรมการกระทำผิดในรูปแบบต่างๆนั้นเอง (Freud, 1961 cited in Bartollar, 1985)

มีผลงานวิจัยหลายเรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ Freud อย่างเช่น

Irving Kaufman ผู้พิพากษา Baker Guidance Center ได้ศึกษาเยาวชนอาชญากร ที่ถูกส่งมายังศาลคดีเด็กและเยาวชนในเมือง บอสตัน โดยใช้วิธีศึกษาตามแนวทฤษฎีจิตวิเคราะห์พบว่า เด็กและเยาวชนกระทำผิดนั้นเป็นผลมาจาก

1.ขาดการอบรมจากพ่อแม่เพราะพ่อแม่ตาย หรือสภาพบ้านแตก หรือไม่มีเวลาอบรมอย่างลูกเพียงพอ ทำให้จิตใจเด็กแข็งกระด้าง

2.มีการพัฒนาทางเพศ ทำให้รู้สึกไม่สบายใจ เป็นทุกข์

3. มีความเห็นแก่ตัวจึงเป็นทุกข์

ความขัดแย้งที่เกิดจากการพัฒนาทางจิตใจ หรือความขัดแย้งของ ego และ superego ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของโครงสร้างของบุคลิกภาพเหล่านี้ จะเป็นส่วนสำคัญที่นำไปสู่ลักษณะการกระทำผิดของเด็ก

Lillyquist (1980) ได้สรุปว่า การกระทำผิดกฎหมายเป็นผลมาจากจิตใต้สำนึก นอกจากนั้นยังเชื่ออีกว่า ปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้เกิดการกระทำผิดก็คือ ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูกในวัยเยาว์ ถ้าหากลูกได้รับการถ่ายทอดค่านิยมที่ดึงมาจากพ่อแม่อย่างสม่ำเสมอ มีพ่อแม่คอยดูแลลูกอย่างพอเหมาะพอควร ไม่เคร่งครัดในระเบียบวินัยมากเกินไป และไม่หย่อนยานจนเกินไป ก็เชื่อว่าการกระทำผิดเมื่อโตขึ้น

สำหรับ Bowlby (1952) ได้ศึกษาถึงบุคลิกภาพของความรักในเด็กวัยร่นและค้นพบว่า เด็กที่ไม่ได้รับความอบอุ่นและความรักจากบิดามารดาจะเป็นผู้ที่ไม่ต้องการเพื่อน ไม่ต้องการความเข้าใจหรือความเห็นอกเห็นใจจากผู้อื่น การขาดความรักของบิดามารดาต่อบุตรจะเป็นสาเหตุสนับสนุนให้เด็กมีสภาพจิตเบี่ยงเบน กระทำการอันตรายต่อสังคม และประพฤติผิดกฎหมายได้

ต่อมา Alfred Adler (1870-1973) ได้คิดค้นคำว่า ปมด้อย (Inferiority Complex) ขึ้น เขากล่าวว่าคนเรานั้นรู้ตัวตนเองดีว่าทำอะไร เพราะอะไรและเพื่ออะไร มิใช่ถูกขบขันมาจากจิตใต้สำนึกตามที่ Freud กล่าว Adler เน้นมากในทางสังคมว่ามีอิทธิพลต่อมนุษย์ เขาเชื่อว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคมวิถีการดำเนินชีวิตต้องเกี่ยวข้องกับสังคมอยู่ตลอดเวลา

นอกจากนี้เขาเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีแรงจูงใจที่สำคัญในการใช้ชีวิตให้สมบูรณ์และเอาชนะปมด้อยของตัวเอง เราทุกคนสำนึกอยู่ตลอดเวลาในปมด้อยของตนและพยายามหาวิธีการต่างๆ ที่จะเอาชนะปมด้อยนี้ (Inferiority Complex) จนกระทั่งความพยายามที่จะเอาชนะปมด้อยได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของจุดมุ่งหมายในชีวิตของเรา แนวความคิดของเขาสามารถใช้อธิบายอาชญากรรมได้ในลักษณะที่ว่าบุคคลบางประเภทประกอบอาชญากรรมเพื่อเรียกร้องความสนใจ และอาจเป็นวิถีทางเดียวที่สามารถสร้างความสนใจจากสาธารณชนได้อย่างมากมาย ทั้งนี้เพราะบุคคลเหล่านี้ต้องการใช้ความสนใจที่ได้รับเพื่อทดแทนหรือชดเชยปมด้อยของตน ซึ่งตามทัศนะของ Adler แล้ว อาชญากรโดยทั่วไปมีลักษณะคืออิจฉาและขาดความร่วมมือ เพราะอาชญากรมักมีประสบการณ์ทางลบ ตั้งแต่เยาว์วัย (บุขบง เมฆวิชัย , 2523) เช่นได้รับการเลี้ยงดูที่ผิดปกติ คือ พ่อแม่ไม่เอาใจใส่ ทอดทิ้ง เด็กจะรู้สึกว่าคุณเองไม่มีคุณค่า ในทางตรงข้ามถ้าเด็กถูกเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป ก็จะทำให้ไม่กล้าตัดสินใจขาดความเชื่อมั่น และมีลักษณะติดเพื่อน

นอกจากที่กล่าวมานี้ได้มีนักจิตวิทยาอีกหลายคนที่ได้เสนอความคิดในเรื่องการกระทำผิดของเด็ก ได้แก่

Harrow เสนอว่า ส่วนประกอบทางด้านสังคมเป็นสิ่งสำคัญในเรื่องบุคลิกภาพ กล่าวคือ ครู และโรงเรียนจะมีอิทธิพลรองจากพ่อแม่ เด็กเล็กๆไม่ยอมไปโรงเรียนเพราะกลัวครู ถ้าครูดู ไม่แสดงความเป็นมิตรหรือไม่เข้าใจปัญหาของเด็ก จะทำให้เด็กเกลียดโรงเรียน กลายเป็นเด็กเกเรไปได้ หรือถ้าเด็กมีเพื่อนฝูงที่แสดงความรังเกียจ ชอบแสดงอำนาจข่มขู่ ทำให้ไม่มีความรู้สึกเป็นกันเองกับทั้งเพื่อน ทั้งโรงเรียน เห็นโรงเรียนเป็นคุก เด็กจะยิ่งเสียขวัญ อาจตัดสินใจไม่ยอมเรียนตลอดไปก็ได้

ส่วน Erikson ได้เสนอทฤษฎี จิตวิทยาพัฒนาการด้านสังคม (Theory of Psychosocial Development) ซึ่งอธิบายถึงพัฒนาการบุคลิกภาพ ของมนุษย์ โดยแบ่งพัฒนาการของมนุษย์ออกเป็น 8 ขั้น โดยเขากล่าวว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการมนุษย์คือ การติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างพ่อแม่ลูก และบุคคลอื่นในสังคม แรงขับจากภายในร่างกาย อิทธิพลจากวัฒนธรรมและลักษณะของแต่ละคน ซึ่งเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้แต่ละคนมีความแตกต่างกัน (นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, 2540) ดังนั้นพัฒนาการในแต่ละขั้นของเด็กจะดีมาน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้เผชิญกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว หากเด็กมีประสบการณ์ที่ดีจะส่งเสริมในพัฒนาการแต่ละขั้น และขณะเดียวกันยังส่งเสริมพัฒนาการในขั้นต่อไปให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นอีกด้วย (Erikson, 1968)

ในการอธิบายทฤษฎีลำดับขั้นพัฒนาการของ Erikson ก็กับการกระทำผิดและการกระทำผิดซ้ำ นั้น Erikson ได้เน้นการพัฒนาบุคลิกภาพในขั้นที่ 5 (Identity V.S. Identity confusion) ซึ่งเป็นระยะที่เด็กเป็นวัยรุ่น โดย Erikson เสนอว่า ในขั้นนี้บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ร่างกายจะเปลี่ยนไปเพื่อความพร้อมในการสืบพันธุ์ ในเพศหญิงเริ่มมีประจำเดือน มีการพัฒนาของหน้าอก และ ขนบริเวณอวัยวะเพศ ในเพศชายเริ่มการเปลี่ยนแปลงของเสียง (เสียงแตก) มีกล้ามเนื้อมากขึ้น มีการขยายตัวของอวัยวะเพศ ทั้ง 2 เพศจะมีความรู้สึกทางเพศเกิดขึ้น ในด้านคุณภาพของสมองก็มีการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน โดยเด็กวัยนี้เริ่มคิดเกี่ยวกับตัวเองอย่างเป็นจริงเป็นจังมากขึ้น Erikson กล่าวว่า ในช่วงนี้เด็กจะพยายามค้นหาว่าเขาคือใคร มีศักยภาพด้านใด คือพยายามหาเอกลักษณ์ หรือความเป็นตัวของตัวตนเองนั่นเอง ซึ่งอยู่ในสภาวะที่ Erikson เรียกว่า วิกฤตการณ์ทางเอกลักษณ์ (Identity Crisis) เด็กจะมองหาอุดมคติของตนและพบก็จะทำตามบทบาทที่สอดคล้องกับอุดมคตินั้น ซึ่งทำให้เด็กสามารถผ่านวิกฤตนั้นไปได้ แต่ถ้าเด็กไม่สามารถค้นหาเอกลักษณ์ เด็กก็จะพัฒนาไปสู่ความสับสนในเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งจะเป็นผลทำให้เด็กไม่รู้จักตนเองที่แท้จริง ทำให้สามารถก้าวไปสู่การตัดสินใจที่ผิดได้ ทั้งนี้ในการค้นหาตัวตนเองนั้น ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้เกี่ยวกับตัวเองของวัยรุ่นก็คือ พ่อ แม่ กลุ่มเพื่อนและบุคคลที่เกี่ยวข้องนั่นเอง

Erikson ยังอธิบายอีกว่า ในช่วงวิกฤติการณ์ทางเอกลักษณ์อาจเกิดหลายสิ่งที่แตกต่างกัน เช่น เด็กบางคนไม่ค้นหาอุดมคติเลย แต่เดินตามบทบาท หรือปฏิบัติตัวตามบทบาทที่ครอบครัวยอมรับหรือสังคมกำหนดไว้ให้แล้ว ในขณะที่เด็กบางคนก็ไม่คิดถึงเรื่องอุดมคติ และยอมรับในเอกลักษณ์ที่มีอยู่แล้วในสังคมเช่นกัน แต่เป็นเอกลักษณ์ที่ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม เช่น การกระทำผิดของวัยรุ่น ในลักษณะต่างๆ ซึ่ง Erikson เรียกลักษณะแบบนี้ว่า การก่อรูปของเอกลักษณ์ในเชิงลบ (negative identity formation) ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ในช่วงวัยรุ่นจะเกิดสภาวะวิกฤติการณ์ทางเอกลักษณ์ และมีเด็กบางคนที่ไม่สามารถผ่านวิกฤติการณ์นี้ไปได้อย่างสร้างสรรค์ โดยที่เด็กเหล่านั้นได้ยึดเอารูปแบบเอกลักษณ์ที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานทางสังคม ซึ่งเป็นสาเหตุให้พวกเขาเหล่านี้กระทำความผิดกฎหมาย ตลอดจนกฎระเบียบต่างๆ ของสังคม (วารุณี ภูริสินสิทธิ์ , 2531)

นอกจากนี้ Erikson ได้อธิบายการเลียนแบบของเด็กไว้ว่า เด็กพยายามจะเอาแบบอย่างคนที่เด็กรักและศรัทธาซึ่งกันและกัน ฉะนั้นเมื่อเด็กคบเพื่อนหรือใกล้ชิดคนใดคนหนึ่ง ก็จะเอาแบบอย่างและ รับเข้ามาได้โดยง่าย เนื่องจากเด็กขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง และถ้าหากเด็กคบเพื่อนไม่ดี ก็จะถูกโน้มน้าวไปสู่การกระทำผิดได้ในที่สุด (Erikson , 1978)

สำหรับ Lawrence Kohlberg ได้อธิบายว่า จริยธรรมถือเป็นรากฐานของการควบคุมจิตใจมนุษย์ พัฒนาการทางจริยธรรม หรือการเรียนรู้ว่าสิ่งใดผิดหรือถูก จำแนกได้เป็น 6 ขั้น โดยเริ่มจากการเรียนรู้ในระยะปฐมวัยที่มองว่าความถูกต้องคือ การโอนอ่อนตามอำนาจ และการหลีกเลี่ยงการลงโทษ ไปจนถึงการพัฒนาในระยะที่ตระหนักในสิทธิภายใต้การยอมรับกฎและสัญญาทางสังคม และสูงสุดคือการมีพันธะกับการที่เป็นสากล ซึ่งในเชิงประยุกต์แล้ว ขั้นตอนการอธิบายพัฒนาการทางจริยธรรมจะอธิบายพฤติกรรมการกระทำผิดได้ กล่าวคือ การไม่กระทำผิด เช่น ไม่ขโมยของ เพราะกลัวการลงโทษ หรืออาจเพราะเกิดความสำนึก ละอายต่อตัวเอง (ศักดิ์ศรี บริบาลบรรพตเขตต์, 2538)

หลักการของจิตวิทยากลุ่มนี้เน้นการพัฒนาในวัยเด็ก โดยจะต้องทำให้มนุษย์สืบเนื่องขั้นตอนการพัฒนาโดยไม่บกพร่อง และหากกระทำได้ดีสมบูรณ์แล้ว การกระทำผิดก็จะไม่บังเกิดขึ้น เพราะมนุษย์สามารถควบคุมตนเองได้โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยกฎเกณฑ์ทางสังคมต่างๆ

Sutherland (1947) ได้อธิบายกระบวนการที่บุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอาชญากรรมเอาไว้ในทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน (Differential Associations Theory) ซึ่งเขาได้พยายามพัฒนาทฤษฎีนี้ขึ้นมาเพื่อที่จะอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมอาชญากรรมให้ครอบคลุมกว่าแบบดั้งเดิมที่ใช้วิธีการนำเอาหลายปัจจัยมาอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมอาชญากรรม Sutherland จะเน้นสาเหตุของการคบหาสมาคมกับบุคคลที่แตกต่างกันนั้นมาจากสังคมที่ไร้ระเบียบ และสังคมที่มี

ความขัดแย้งกัน ซึ่งเขาได้อธิบายว่าการที่บุคคลจะเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมนั้น ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 9 ประการดังนี้

1. พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้
2. พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้ในการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น ตามกระบวนการติดต่อสื่อสาร
3. การเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดขึ้นในกลุ่มบุคคลที่สนิทสนมใกล้ชิดกัน
4. กระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมนี้จะรวมถึง เทคนิคในการกระทำความผิด แรงดลใจ แรงผลักดัน ตลอดจนทัศนคติที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด
5. แรงผลักดันหรือแรงดลใจในการกระทำความผิด จะมีทิศทางเช่นใดขึ้นอยู่กับว่า เรียนรู้จากการถูกทำให้เห็นด้วยหรือ ไม่เห็นด้วยกับกฎหมาย
6. บุคคลจะกลายเป็นผู้กระทำความผิดเพราะเห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมายมากกว่าความเห็นด้วยกับการไม่ละเมิดกฎหมาย
7. การคบหาสมาคมกับบุคคลที่แตกต่างกันอาจจะแตกต่างกันในด้านความถี่ ระยะเวลา การให้ความสำคัญ และความเข้มข้น ซึ่งหมายความถึงลักษณะของการคบหากับบุคคลที่มีพฤติกรรมอาชญากรรมและพฤติกรรมต่อต้านอาชญากรรม
8. กระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมจะมีกลไกการทำงานที่เหมือนกับการเรียนรู้ทั่วไป
9. ไม่เห็นด้วยกับการนำเอาความต้องการและค่านิยม เช่น ความสุข การดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด มาอธิบายพฤติกรรมอาชญากรรม เพราะบุคคลที่มีพฤติกรรมต่อต้านอาชญากรรมก็มีความต้องการ และค่านิยมเหล่านี้เหมือนกัน

วัยรุ่นกับการกระทำความผิดและการกระทำความผิดซ้ำ

1. พัฒนาการของวัยรุ่น

วัยรุ่น (Adolescence) เป็นวัยคาบเกี่ยวระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ เด็กในวัยนี้จะสับสนในบทบาทหน้าที่และการกระทำของตนเอง โดยวัยรุ่นจะมีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาแตกต่างไปจากวัยเด็ก แต่ในขณะเดียวกัน ความคิด ความต้องการบางอย่างก็ยังไม่เหมือนกับผู้ใหญ่ (ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 2530) สิ่งเหล่านี้ทำให้วัยรุ่นรู้สึกสับสนและวางตัวไม่ถูกต้องและหันไปรวมกลุ่มกันเอง สร้างค่านิยมและแนวทางปฏิบัติในกลุ่มตน และด้วยเหตุที่วัยรุ่น เป็นวัยครึ่งเด็กครึ่งผู้ใหญ่ จึงเป็นวัยที่มักมีปัญหาสัมพันธ์กับเด็ก ผู้ใหญ่และกับวัยรุ่นด้วยตนเอง คำว่า "วัยรุ่น "

จึงหมายถึง วัยที่เข้าสู่วุฒิภาวะทางเพศอย่างสมบูรณ์ และพร้อมที่จะเป็นพ่อแม่ได้ เป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและเป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต (สุชา จันทน์เอม 2542)

Dusek (1987) กล่าวว่า วัยรุ่น เป็นวัยที่เชื่อมระหว่างความเป็นเด็กกับการเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นระยะที่จะต้องปรับพฤติกรรมจากวัยเด็กไปสู่พฤติกรรมแบบผู้ใหญ่ที่สังคมยอมรับวัยรุ่นจึงไม่ได้เป็นเพียงการเจริญเติบโตทางด้านร่างกายเท่านั้น แต่หมายถึงการเจริญเติบโตทางสังคมซึ่งอยู่ในครอบครัวของแต่ละวัฒนธรรมด้วย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาซึ่งหากจะบรรลุถึงขั้นมีวุฒิภาวะนั้นจำเป็นจะต้องมีพัฒนาการทุกๆด้านไปพร้อมๆกัน (Hurlock ,1974) ซึ่งพัฒนาการในแต่ละด้านจะกล่าวดังต่อไปนี้

พัฒนาการทางด้านร่างกายพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กในวัยวัยรุ่นจะมีการเจริญเติบโต ทั้งส่วนของภายในและภายนอกเช่น ส่วนสูง น้ำหนัก รูปร่าง การทำงานของต่อมบางชนิด การผลิตเซลล์สืบพันธุ์ในเด็กชาย ฯลฯ ซึ่งจะมีช่วงหนึ่งที่มีการเจริญเติบโตอย่างช้าๆ เพราะเป็นระยะเตรียม (Resting Period) เมื่อผ่านพ้นช่วงนี้ไปแล้วจะมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างรวดเร็ว ในระยะนี้เด็กจะหิวบ่อย เพราะระบบย่อยอาหารและการใช้ประโยชน์จากอาหารทำงานอย่างรวดเร็ว ส่วนการประสานงานกันของกล้ามเนื้อยังไม่ดีนัก เพราะระบบการทำงานของกล้ามเนื้อ และประสาทสัมผัสของเด็กยังไม่เข้ารูปเข้ารอย ลักษณะสุขภาพโดยทั่วไปของเด็กวัยนี้จะดีกว่าที่ผ่านมา (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2530) อิทธิพลของการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในระยะวัยรุ่น จะมีผลต่อการรับรู้ตนเองของเด็ก เด็กจะมีการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ภาพพจน์ของตนแบบเดิมไปสู่การรับรู้ภาพพจน์ใหม่ ซึ่งถ้าภาพพจน์ที่รับรู้ใหม่เป็นไปตามความต้องการหรือได้รับความชื่นชมจากสังคมรอบตัว เด็กก็จะสบายใจ ไม่วิตกกังวล แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าภาพพจน์นั้นไม่เป็นที่น่าพอใจ และสังคมรอบข้างไม่ให้การยอมรับในลักษณะนั้นๆ ก็จะทำให้เกิดความวิตกกังวล ซึ่งจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็กอีกต่อหนึ่ง

พัฒนาการทางด้านอารมณ์ ลักษณะอารมณ์ของวัยรุ่นจะมีลักษณะที่ไม่มั่นคง แปรปรวนง่าย ดังที่ Stanley Hall (1970) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีอารมณ์แบบพายุบูแคม (Storm & Stress) ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นมีอารมณ์ที่รุนแรง สับสน แปรเปลี่ยนง่าย ซึ่งความแปรปรวนของอารมณ์ในระยะวัยรุ่นนี้บุคคลใกล้ชิดมักไม่เข้าใจ อาจส่งผลทำให้เด็กวัยรุ่นมีอารมณ์กดดันและแสดงออกโดยมีพฤติกรรมที่รุนแรงได้ดังที่ Jones และ Baley (อ้างถึงใน ประไพพรรณภูมิวุฒิสาร, 2530) ที่ศึกษาถึงปัญหาที่พบในวัยรุ่นได้แก่ ปัญหาประเภทอารมณ์ที่แปรผันได้ง่าย อารมณ์รุนแรง ความวิตกกังวล เป็นต้น

ต่อมา Arnold Gesell (1970) กล่าวว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีอารมณ์รุนแรง เช่น รักแรงเกลียดแรง ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นขาดความรู้สึกที่มั่นคง เกิดความรู้สึกที่ตึงเครียดทางจิตใจ และวัยรุ่นจะเกิดอารมณ์ที่รุนแรงในระหว่างที่มีพัฒนาการด้านต่างๆ ยิ่งมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการทางกายมากเท่าใด ก็จะทำให้เกิดอารมณ์มากขึ้นเท่านั้น

จะเห็นได้ว่า สภาวะทางอารมณ์ของวัยรุ่นเป็นสภาวะที่เบี่ยงเบนไปจากปกติ ดังที่ Hurlock (1973 อ้างถึงใน ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 2530) เรียกลักษณะอารมณ์แบบนี้ว่า Heightened Emotionality ซึ่งลักษณะทางอารมณ์แบบนี้มักจะทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท การแสดงอารมณ์ที่รุนแรง เป็นต้น การเกิดสภาวะทางอารมณ์ที่เรียกว่า Heightened Emotionality นี้มักเกิดในวัยเด็กเริ่มวัยรุ่น คือประมาณ 1-2 ปีหลังจากที่เข้าสู่ระยะวัยรุ่น การที่เด็กวัยรุ่นจะมีอารมณ์รุนแรงมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผ่านมา กล่าวคือ ถ้าที่ผ่านมา วัยรุ่นประสบความล้มเหลว มีความไม่มั่นคงมาตั้งแต่เด็ก วัยรุ่นนั้นก็ปรับตัวต่อสภาวะทางอารมณ์ในช่วงวัยรุ่นได้ไม่เต็มที่ วัยรุ่นมีอารมณ์ต่างๆ เหมือนกับวัยเด็ก เช่น มีอารมณ์โกรธ อิจฉา เกลียด รัก ฯลฯ แต่วัยรุ่นมักจะแสดงอารมณ์โกรธและกลัวอย่างชัดเจน การแสดงออกทางอารมณ์ของเด็กวัยรุ่นมีลักษณะที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับ การถูกอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็ก ตลอดจนการยอมรับทางสังคมต่อการแสดงออกของอารมณ์หนึ่งๆ ด้วย ซึ่งอารมณ์เหล่านี้จะเป็นลักษณะที่ปกติของวัยรุ่นตอนต้น แต่หลังจากที่ได้ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ แล้ว สภาวะทางอารมณ์ของเด็กวัยรุ่นก็จะกลับคืนสู่สภาวะปกติดังเดิม

พัฒนาการทางด้านสังคม วัยรุ่นจะมีพัฒนาการทางสังคมบนพื้นฐานของพัฒนาการทางสังคมมาตั้งแต่วัยเด็ก กล่าวคือ วัยรุ่นจะผ่านกระบวนการสังคมนะปรกิต (Socialization Process) ซึ่งเป็นขบวนการเรียนรู้ทางสังคมเพื่อที่จะปรับตัวให้เข้ากับมาตรฐานของกลุ่ม หรือประเพณีวัฒนธรรมของสังคมที่ตนอยู่

ระยะวัยรุ่น เด็กมีการเรียนรู้ที่จะปฏิบัติตามความคาดหวังของสังคมมากขึ้น เด็กวัยรุ่นจะแสดงพฤติกรรมในทิศทางที่สังคมคาดหวัง ซึ่งรวมถึงแบบแผนพฤติกรรมที่แสดงความเป็นวัยรุ่นว่า วัยรุ่นควรจะแสดงพฤติกรรมอะไรและแสดงอย่างไร วัยรุ่นที่สามารถปรับตัวทางสังคมได้ดี ไม่เพียงแต่จะมีพฤติกรรมที่เป็นที่ยอมรับในสังคมเท่านั้น แต่การกระทำพฤติกรรมทางสังคมที่เป็นที่ยอมรับทางสังคมจะต้องเป็นการกระทำที่ออกมาจากใจจริง ไม่มีการแสวงงทำหรือทำพฤติกรรมแล้วมีผลกระทบกระเทือนต่อทัศนคติและความรู้สึกในทางลบของวัยรุ่นด้วย (ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 2530)

นอกจากนี้ ในเรื่องของการคบเพื่อน เด็กวัยนี้จะมีการคบเพื่อนที่กว้างขวางขึ้นทั้งสองเพศ มีเหตุผลในการเลือกคบเพื่อนมากขึ้น และเริ่มมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ วัยรุ่นจะมีพัฒนาการใน

การคบเพื่อนเริ่มจากการคบเพื่อนเป็นหมู่คณะในช่วงวัยรุ่นตอนต้น และเปลี่ยนมาเป็นการคบเพื่อนแบบคู่หูในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย ส่วนพัฒนาการความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศจะเริ่มเมื่ออายุประมาณ 14-16 ปี และจะเริ่มมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศจนแยกเป็นคู่ๆ ราวอายุ 16-17 ปี (สมร ทองดี, 2532)

พัฒนาการทางด้านสติปัญญา ในระยะวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆรวมทั้งด้านสติปัญญา ซึ่งในระยะวัยรุ่นนี้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสติปัญญาทั้งทางด้านปริมาณ(Quantitative) และทางด้านคุณภาพ (Qualitative) นั่นคือ เด็กวัยรุ่นสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆได้ง่าย และเร็ว มีประสิทธิภาพ มีเหตุผล สามารถแก้ปัญหาที่ขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านปริมาณและทางด้านคุณภาพนี้จะช่วยทำให้เด็กวัยรุ่นสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นและทำให้วัยรุ่นค้นพบจุดยืนและความต้องการของตนเอง (Ego – identity) เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเป็นผู้ใหญ่ต่อไป (ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร , 2530)

Piaget เรียกระยะพัฒนาการทางสติปัญญาในระยะวัยรุ่นว่า ระยะของการแก้ปัญหาด้วยเหตุผลกับสิ่งที่ เป็นนามธรรม (Formal operation) ซึ่งเป็นระยะที่วัยรุ่นจะมีความสามารถในการรวบรวมเหตุผลหลายๆด้านเพื่อตั้งเป็นสมมุติฐานในการที่จะแก้ปัญหาอย่างหนึ่ง พวกเขามีความจำดีขึ้น และสามารถแก้ปัญหาต่างๆได้ดี แต่อย่างไรก็ตามวัยรุ่นก็ยังมีลักษณะที่ยึดความคิดของตนเองเป็นหลักอยู่ (Intellectual Egocentrism) ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้วัยรุ่นยังไม่สามารถแยกความคิดของตนเอง และความคิดของผู้อื่นได้ดีเท่ากับผู้ใหญ่

พัฒนาการทางสติปัญญาของวัยรุ่นสรุปได้ดังนี้

1. วัยรุ่นสามารถคิดถึงทางที่เป็นไปได้หลายทางในการแก้ปัญหา สามารถคิดในเชิงนามธรรมได้
2. สามารถตั้งสมมุติฐานต่างๆเพื่อแก้ปัญหา โดยใช้เหตุผลเชิงตรรกวิทยา
3. วัยรุ่นสามารถคิดถึงเหตุการณ์ล่วงหน้าซึ่งทำให้มีการวางแผน (planning) ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ Seigler และ Liebert (1975)กล่าวว่า ความสามารถเหล่านี้ จะเกิดขึ้นในระยะวัยรุ่น ถึงแม้พบว่าวัยรุ่นไม่ใช่ทุกคนจะใช้การวางแผน
4. วัยรุ่นมีความจำที่ดีกว่าวัยเด็กและรู้ว่าทำอย่างไรจึงจะมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้เด็กวัยรุ่นสามารถคิดย้อนหลังได้ดีขึ้น (Flavell, 1977)
5. วัยรุ่นสามารถเข้าใจในทัศนคติของสิ่งต่างๆในสภาพแวดล้อมได้ดีและสามารถนำมโนทัศน์พื้นฐานมาเกี่ยวข้องกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจในมโนทัศน์ที่ซับซ้อนมากขึ้น ตลอดจนสามารถอธิบายให้เข้าใจได้ (Peel, 1965 อ้างถึงใน ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร 2530)

2. ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำของวัยรุ่นชายในสถานพินิจฯ

2.1 ลำดับการเกิด จากการค้นพบผลงานวิจัยของนักวิจัยทั้งต่างประเทศ และในประเทศไทย พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับลำดับการเกิดก็มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนด้วย เช่นกันดังนี้

Kazdin (1995) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเยาวชนที่กระทำผิด พบว่า ลูกคนโตมักจะมีความเสี่ยงต่อการกระทำผิด

Julye (1998) ได้ศึกษาถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย โดยศึกษากับเยาวชนชาย 138 คน ผลพบว่า ระยะเวลาของการถูกกักขังครั้งแรก อายุขณะที่ถูกตัดสินว่ามีความผิด การดื่มแอลกอฮอล์ ที่ตั้งของบ้าน และลำดับการเกิด จะเป็นตัวทำนายการกระทำผิดซ้ำได้ดีที่สุด

สำหรับ อัจฉราพรรณ เทศะปุระ (2524) ได้ศึกษาวิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน พบว่า ลำดับการเกิด โดยเฉพาะการเป็นบุตรคนโตหรือเป็นคนสุดท้าย จะมีแนวโน้มกระทำผิดซ้ำสูง ซึ่งต่อมา อุษา คงสาย (2538) ได้ทำการศึกษาพบอีกว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่เป็นลูกคนโต และมักไม่มีผู้กระทำผิดที่ถูกจับกุมในครอบครัว

2.2 ระดับการศึกษา การศึกษานับว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นสิ่งที่พัฒนาทักษะความรู้ ตลอดจนยกระดับการครองชีพของคนในชุมชน ทำให้คนในชุมชนนำความรู้ที่ได้ ไปประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัว ลดปัญหาการกระทำผิดของเด็กวัยรุ่นได้

จากการศึกษาของนักวิชาการหลายท่านพบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาน้อย ดังเช่น การศึกษาของ ภัสราวดี สังข์เทพ (2542) เกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า การศึกษาของเด็กและเยาวชนและบทบาทของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดในคดีทำร้ายร่างกายในเขตกรุงเทพมหานคร

เนื่องมาจากวัยของเด็กก็ยังคงอยู่ในวัยเรียน การที่เด็กไม่มีโอกาสเรียนหนังสือ เพราะส่วนหนึ่งคือ ผู้ปกครองไม่อาจส่งเสียได้ และรัฐบาลทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ไม่สามารถจัดการศึกษาให้เพียงพอ ทำให้เด็กมีเวลาเที่ยวเตร่ คบเพื่อนเกเร ซึ่งชักจูงไปกระทำผิดได้ (สุพจน์ สุโรจน์ , 2521) นอกจากนี้หากเด็กและเยาวชนไม่ประสบความสำเร็จทางการเรียน ก็จะทำให้มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการเรียน และถ้าเด็กเหล่านี้ไม่ได้รับการแนะนำช่วยเหลือ ก็อาจทำให้เขาเหล่านั้นเลิกสนใจการเรียน และหันมาสนใจในสิ่งยั่วยุอื่นๆ ซึ่งสิ่งยั่วยุนั้นอาจนำเด็กเหล่านี้ไปในทางที่กระทำผิดได้

Brunner,(1993) Katsiyannis & Archwamety, (1999) ศึกษาพบว่า เยาวชนที่ประสบความล้มเหลวทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ และพฤติกรรมต่อต้านสังคมได้

สำหรับ Philip et al, (2000) ศึกษาเกี่ยวกับการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิดกฎหมายอาญาอื่นๆที่ไม่เกี่ยวกับการกระทำผิดฐานทำร้ายร่างกายและฐานข่มขืน พบว่า ผู้กระทำผิดเหล่านี้ล้วนมีอายุน้อย มีการศึกษาเพียงไม่กี่ปีและเติบโตมาจากครอบครัวที่เด็กรู้สึกไม่ค่อยปลอดภัย

สำหรับในประเทศไทยนั้น อัจฉราพรรณ เทศะบูรณ์ (2524) ได้ศึกษาสาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน พบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำมีการศึกษาดำ และมีบิดามารดาที่มีการศึกษาดำด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ โสภา ชูพิกุลชัย (2524) ที่ว่า ผู้กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาและมีการศึกษาดำ ไม่มีความยับยั้งชั่งใจ ตลอดจนไม่สามารถประกอบอาชีพที่ถาวรได้

ต่อมา ศรีหัทธยา ชูสุวรรณ (2525) ศึกษาเรื่อง บทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ต่อการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนกระทำผิดซ้ำ พบว่า เด็กและเยาวชนกระทำผิดซ้ำเป็นเด็กที่มีการศึกษาดำ ครอบครัวยากจน และมีพี่น้องหลายคน สำหรับสาวิตรี ไพฑูรย์ (2533) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่นำมาสู่การกระทำผิดซ้ำของสตรี พบว่า ปัจจัยที่นำมาสู่การกระทำผิดซ้ำของสตรี คือ อายุ ระดับการศึกษา ความผูกพันในสถาบันศาสนา ความศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม ความยากลำบากในการตัดสินใจกระทำผิดครั้งแรก และการขอแสดงออกซึ่งความรุนแรง

อุษา คงสาย (2538) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน พบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่เป็นเด็กผู้ชาย จบการศึกษาเพียงระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งถือเป็นระดับการศึกษาขั้นต่ำ และการศึกษาดำนี้ก็เกิดผลมาจากฐานะของครอบครัวนั่นเอง ในทำนองเดียวกัน เกษวรรงค์ จินะแสน (2542) ศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างการถูกคุมความประพฤติคือ ครอบครัว ระดับการศึกษา และการคบเพื่อน ซึ่งจัดเป็นปัจจัยทางด้านสังคม

ต่อมา ภัทราพร วงษ์ไทย (2541) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกลาง ผลการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังหญิงที่กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่มีการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษา สถานภาพสมรสหย่าร้าง มีรายได้ต่ำ ส่วนใหญ่กระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับทรัพย์สิน และ กระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย นอกจากนี้สัมพันธ์ภาพภายในครอบครัว ฐานความผิดครั้งแรก การมีเพื่อนสนิทที่กระทำผิดกฎหมาย การสูบบุหรี่ การดื่มสุรา การเสพยาเสพติด ระยะเวลาที่ต้องโทษ

ในเรื่องจำ การปฏิบัติของญาติ เพื่อน เพื่อนบ้าน เจ้าหน้าที่ตำรวจต่อผู้ต้องขัง และโอกาสในการประกอบอาชีพสุจริต มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำ

2.3 สถานภาพการสมรสของพ่อแม่

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า ครอบครัวเป็นหน่วยที่สำคัญที่สุดของสังคม เพราะบ้านและครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความสำคัญอันดับแรกในการที่จะสร้างลักษณะนิสัย และบุคลิกภาพของเด็ก ถ้าภายในบ้านหรือครอบครัวมีความสุข บิดามารดามีความหวังโยกโยกโดยการเอาใจใส่อุปการะเลี้ยงดูอบรมบ่มนิสัยในทางที่ดีงามให้แก่บุตร และทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่บุตร ย่อมทำให้บุตรเกิดความรักพ่อแม่ มีความอบอุ่น และมีแต่ความสุขเพราะได้รับแต่สิ่งดี ๆ เข้ามาในชีวิต แต่ถ้าเด็กอยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่เป็นโรคประสาท จู้จี้ขี้บ่น หรือเด็กที่ พ่อแม่เลิกร้าง แยกแยก ไม่ได้อยู่ร่วมกัน เด็กก็จะมีนิสัยแข็งกระด้าง หรือกลายเป็นเด็กพาล เกเร เพื่อหาทางชดเชยความต้องการที่ขาดไป ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ครอบครัวใดตกอยู่ในสภาพที่แตกแยก ย่อมทำให้เด็กขาดความอบอุ่น ขาดที่พึ่งทางใจ ทำให้ไม่มีความสุข และมีผลทำให้เด็กประพฤติผิดทำนองครองธรรมและเป็นเหยื่อแห่งการกระทำผิดกฎหมายได้ง่ายๆ (สุชา จันทน์เอม , 2542)

นอกจากนี้ หากบ้านเป็นสถานที่ที่ไม่ให้ความสุขแก่เด็ก ก็อาจจะเป็นแรงผลักดันให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้หนีออกจากบ้านไปหาความสุขนอกบ้านได้ ซึ่งการหนีออกจากบ้านของเยาวชนนั้นนับว่าเป็นปัญหาที่น่าคำนึงเป็นอย่างยิ่ง เพราะจากการศึกษาของผู้วิจัยบางท่าน พบว่า เด็กและเยาวชนเหล่านี้ ต้องประสบกับการการเลี้ยงต่อการกระทำผิดกฎหมายสูง ดังเช่น

Moore & Arthur, (1989) ศึกษาพบว่า เด็กที่หนีออกจากบ้านจะมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดซ้ำสูง ซึ่งจะเห็นว่าเป็นผลพลอยได้จากการมีบ้านที่ไม่เป็นสุข

Sutherland Cressey (1955) เสนอว่า ถ้าภายในครอบครัวไม่ราบรื่น ไม่เป็นสุข ไม่น่าอยู่ เด็กๆก็จะออกไปหาสิ่งชดเชยนอกบ้าน ซึ่งถ้าเด็กไปถูกเพื่อนเสเพลชักจูง โน้มน้าวให้กระทำผิด เด็กก็จะกลายเป็นเด็กเสเพลไป (อ้างถึงใน สุชา จันทน์เอม, 2542)

ต่อมา Weinberg 1958 ได้กล่าวว่า สภาพบ้านแตกมีส่วนผลักดันให้เด็กและวัยรุ่นหญิงกระทำผิดมากกว่าเด็กและวัยรุ่นชาย นอกจากนี้บางครอบครัวบิดามารดาทอดทิ้งบุตร ไม่มีอาชีพเป็นหลักแหล่ง ว่างงาน หรือพิการ ทำให้เด็กประสบความหิวโหย อดอยากยากแค้น ต้องหาทางช่วยตัวเอง และรับภาระเลี้ยงดูครอบครัวตั้งแต่ยังเด็ก เด็กก็อาจประพฤติผิดได้ง่าย

ส่วน Shcaffer และ Kundton (1970) ได้กล่าวถึงครอบครัวซึ่งเป็นผลทำให้เด็ก และวัยรุ่นกระทำผิดว่า วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่มีความสุข บิดามารดารักใคร่สนิทสนมกัน มีความหวังโยก

บุตรและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุตร เด็กจะพุดจาด้วยความสุภาพอ่อนโยน มีจิตใจเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ แต่ในทางตรงกันข้าม ครอบครัวที่ไม่มีความสุข บิดามารดาทะเลาะวิวาทกันเสมอ เด็กจะมีบุคลิกภาพที่ก้าวร้าว ชอบทะเลาะวิวาท ซึ่งสอดคล้องกับ สมคิด ศรีสังคม (2504) ที่กล่าวว่าวัยเด็กเป็นวัยที่อ่อนไหว ต้องการความรักความอบอุ่น การปกป้องดูแลจากบ้านและบุคคลภายในครอบครัว หากสภาวะภายในบ้านอยู่ในสภาพที่เรียกว่า บ้านแตก (Broken home) ก็อาจทำให้เด็กประพฤติเป็น ประปักษ์ต่อสังคม หรือกลายเป็นผู้กระทำความผิดและกระทำผิดซ้ำต่อไปได้

ต่อมา Harriet & Floyd, (1985) ทำการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของเด็กกระทำผิดกฎหมายที่ถูกกักขัง โดยศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความบกพร่องด้านพัฒนาการ สิ่งแวดล้อม และปัจจัยทางครอบครัว ตลอดจนรูปแบบของการกระทำผิดกฎหมายและการกระทำผิดซ้ำ พบว่า เด็กที่กระทำผิดเหล่านี้ ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีความตึงเครียด และไม่สมัคสมานสามัคคีกัน และ 74.5% ของกลุ่มตัวอย่างนี้เป็นเด็กที่อยู่กับครอบครัวอื่นที่ไม่ใช่ครอบครัวดั้งเดิม และ 55% มาจากเด็กที่เคยอยู่สถานสงเคราะห์มาก่อน สำหรับปัจจัยกลุ่มเพื่อน พบว่า มีเพียง 15.6% ที่ผูกพันกับเพื่อนอย่างเหนียวแน่น

สำหรับในประเทศไทย ศิริพร หลิมศิริวงศ์ (2511) ได้ศึกษาถึงปัญหาทางครอบครัวที่ทำให้เด็กต้องมาอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง พบว่า สิ่งผลักดันให้เด็กหนีออกจากบ้าน และคบเพื่อนไม่ดี จนกระทั่งกระทำความผิดนั้น เนื่องมาจากการหย่าร้างของบิดามารดา และมีพี่น้องหลายคน ก่อให้เกิดการกระทบกระทั่งและขัดแย้งกันเสมอและเป็นสาเหตุทำให้เด็กรู้สึกว้าเหว่ครอบครัวไม่มีความสุข

จะเห็นได้ว่าปัจจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัว โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ กับแม่ มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของเด็กอย่างเห็นได้ชัด แต่อย่างไรก็ตามหากปัญหานี้ยังคงดำเนินต่อไปเรื่อยๆโดยไม่มี การแก้ไข ก็จะทำให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้ทำผิดซ้ำแล้วซ้ำอีกต่อไปเรื่อยๆ กลายเป็นปัญหาการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนได้ ดังงานวิจัยของ Buikhuisen และ Hoestra (1974) โครงการวิจัยแห่งมหาวิทยาลัยฮอองกง (1978) ที่ศึกษา เรื่อง Factors Related Recidivism พบว่าการกระทำผิดซ้ำนั้นขึ้นกับปัจจัยต่างๆ 10 ประการ คือ สถานภาพการสมรส สภาพบ้านแตกสาแหรก ขาดบรรยากาศความเป็นอยู่ในครอบครัว การกระทำผิดครั้งแรก ตลอดจนความผูกพันกับสถาบันต่างๆในสังคม สภาวะการเป็นโรคจิตและสภาพความกดดันภายหลังการออกจากสถานกักขัง หรือเรือนจำแล้ว

สำหรับ สุภาพ ทองรัตน์ (2531) ได้ศึกษาสาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังวัยหนุ่ม พบว่า ผู้ต้องขังวัยหนุ่มส่วนใหญ่บิดามารดาเสียชีวิตทั้งคู่ อาศัยอยู่กับญาติ สัมพันธภาพในครอบครัวทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ ส่วนใหญ่ยอมรับว่าประสบการณ์ที่ได้รับจากสังคมมีส่วนผลักดันให้กระทำผิดกฎหมาย

ต่อมาศรีหัทธา ชูสุวรรณ (2525) ศึกษาเรื่อง บทบาทงานสังคมสงเคราะห์ต่อการแก้ไข ปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำผิดซ้ำ พบว่า สาเหตุแห่งการกระทำผิดซ้ำประการหนึ่ง ก็คือ ปัญหาครอบครัวบกพร่อง บิดามารดาแตกแยกกันหรือทะเลาะเบาะแว้งกันบ่อยเป็นเหตุให้เด็กรู้สึกว่ามีบ้านไม่มีความสุข จึงออกไปหาความสุขนอกบ้านโดยการคบเพื่อน และถูกเพื่อนชักจูงไปในทางที่ผิด

2.4 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (Uninvolved) คือ การอบรมเลี้ยงดูที่บิดามารดามักไม่ค่อยสื่อสารกับลูก อาจเป็นเพราะไม่ค่อยมีเวลาให้ลูก เป็นการเลี้ยงดูที่พ่อแม่ไม่สนใจและไม่เรียกร้องต่อตัวเด็ก รวมทั้งไม่เสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมที่ควรแก่เด็ก (Baumrind, 1991 cited in Beck, 1994) ส่วนมากพ่อแม่ที่ให้การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะเกิดจากพ่อแม่ที่มีความเครียด และมีความกดดันในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะส่งผลให้เด็กมีปัญหาในการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นในอนาคตได้ (เพชรรัตน์ จันทศ, 2542)

มีงานวิจัยที่กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ที่จะส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนไว้ดังนี้

โครงการวิจัยแห่งมหาวิทยาลัยฮ่องกง (1978) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ (Factors Related Recidivism) พบว่า การห่างเหินของครอบครัว จะมีผลต่อพฤติกรรม การกระทำผิดซ้ำเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการไม่ได้รับการเอาใจใส่จากครอบครัว

พัคตร์พริ่ง วัชระ (2520) ได้ทำการศึกษาพบว่า ผู้ที่กระทำผิดมักจะเป็นบุคคลที่ถูกปล่อยปละละเลยตั้งแต่เด็ก จึงไปคบหาสมาคมกับเพื่อนในสถานะเดียวกันคล้ายกัน ทำให้เด็กซึมซับเอาพฤติกรรมที่เป็นปรปักษ์ต่อกฎหมายเข้ามาโดยไม่รู้ตัวและใช้ปฏิบัติเมื่อโตขึ้น

สำหรับ นิมนวล เชาวเวนิช (2518) และประเทิน มหาพันธ์ (2521) ศึกษาพบว่า สาเหตุของการกระทำผิดกฎหมายของเด็กและเยาวชน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบหลงโทษและควบคุม หรือแบบเข้มงวดกวดขัน นอกจากนี้เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย บิดามารดาไม่เอาใจใส่ ก็เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กกระทำผิดกฎหมายด้วย

โสภา ชูพิกุลชัย (2524) ได้ศึกษาเรื่อง การกระทำผิดซ้ำของผู้ได้รับการปลดปล่อยจากการพระราชทานอภัยโทษหมู่ ปีพ.ศ. 2522-2523 พบว่า ผู้กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่ มีปัญหาด้านอารมณ์ โดยทั่วไปเป็นคนอ่อนไหว ซึ่งมีผลเนื่องมาแต่วัยเด็ก คือ ขาดความรักความอบอุ่น ความเอาใจใส่จากครอบครัว ไม่มีโอกาสอยู่ใกล้ชิดบิดามารดา ทำให้เติบโตขึ้นมาเป็นผู้ที่ไม่มีความเชื่อมั่นในตัวเอง ง่ายต่อการถูกชักจูงไปในทางที่ผิด

2.5 การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม (Authoritarian) คือ การอบรมเลี้ยงดูที่พ่อแม่เรียกร้องให้เด็กทำตามความต้องการสูง โดยไม่มีการอธิบายเหตุผล แต่มีการใช้อำนาจควบคุม มักจะใช้วิธีการบังคับและลงโทษ เมื่อเด็กไม่ทำตามความคาดหวังของพ่อแม่ (Baumrind, 1991 ; cited in Berk) ซึ่งงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม ที่จะส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนมีดังนี้

Runchkin & Eisemann (1998) ได้ศึกษาถึงการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ส่งผลให้เด็กวัยรุ่นกระทำผิดกฎหมาย พบว่าวัยรุ่นเหล่านี้ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่ที่เข้มงวด ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กและวัยรุ่นได้

พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2523) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน พบว่า วัยรุ่นที่กระทำผิดมีแนวโน้มได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักน้อย ควบคุมมาก ใช้เหตุผลน้อยและลงโทษสูง ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูแบบนี้จะทำให้เด็กมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อครอบครัว ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กคบหาสมาคมกับผู้มีความประพฤติเบี่ยงเบนสูง และนำไปสู่การกระทำผิดกฎหมายในที่สุด

สำหรับ อัจฉราพรรณ เทชะบูรณ์ (2524) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ พบว่า ปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน คือ เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมาก

จะเห็นได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูที่เน้นไปในทางใดทางหนึ่งมากเกินไป มีส่วนทำให้เด็กกระทำผิดและหากปัญหานี้ไม่มีการแก้ไข ก็อาจทำให้เด็กกระทำผิดซ้ำต่อไปเรื่อยๆได้ เช่น การอบรมเลี้ยงดูที่เข้มงวดมากเกินไปในเรื่องระเบียบวินัย มักมีการเข้มงวดกวดขันและมีการลงโทษ แม้ว่าจะเป็นการกระทำผิดเพียงเล็กน้อยๆ การทำเช่นนี้จะทำให้เด็กรู้สึกว่าคุณแม่ไม่รัก ทำให้เด็กปรับตัวกลายเป็นคนหน้าไหว้หลังหลอก

2.6 รายได้ของครอบครัว ความยากจนย่อมเป็นสาเหตุหนึ่งที่บีบบังคับให้คนเราจำเป็นต้องกระทำผิดฐานประทุษร้ายต่อทรัพย์ เพราะมนุษย์ต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดของชีวิต โดยเฉพาะในครอบครัวที่ยากจน บิดามารดาต้องต่อสู้กับการดำรงชีวิตประจำวัน ทำให้ไม่มีเวลาเอาใจใส่อบรมดูแลบุตร จึงมักเลี้ยงบุตรตามยถากรรม ขาดการศึกษา มีแต่ความหิวโหยตลอดเวลา ทำให้เด็กต้องช่วยตัวเองโดยไปลักขโมยเขากิน ต่อๆไปก็อาจติดเป็นนิสัย

Glueck และ Glueck (1952) ได้ศึกษาถึงฐานะทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ของเด็กวัยรุ่นที่กระทำผิดและที่ไม่ได้กระทำผิด พบว่า 9 ใน 10 คน ของวัยรุ่นที่กระทำผิด มาจากครอบครัวชั้นต่ำ มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับนักจิตวิทยาที่กล่าวว่า การที่เด็กประสบความยากจนจะทำให้

เด็กคิดไปว่าตนได้รับความยุติธรรมเพราะครอบครัวของตนยากจน จึงคิดขโมยข้าวของผู้อื่นมาขูดเซย (อ้างถึงในสุชา จันทน์เอม, 2542) นอกจากนี้ Dentler (1961อ้างถึงในสุชา จันทน์เอม, 2542) พบว่า ความยากจนมีความสัมพันธ์กับการลักขโมย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเยาวชนที่มาจากครอบครัวที่ยากจน มีโอกาสที่จะกระทำผิดได้มากกว่าเด็กและเยาวชนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะดี Harrict & Floyd (1984) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการที่ผิดปกติ สภาพแวดล้อม รวมทั้งปัจจัยทางครอบครัว กับรูปแบบของการกระทำผิดและการกระทำผิดซ้ำ โดยศึกษากับเยาวชนชายที่กระทำผิดกฎหมาย 200 คน พบว่าสถิติการประพฤติที่ออกนอกกลุ่มนอกลทาง มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับระดับ IQ ที่คาบเกี่ยวระหว่างปกติและต่ำ สำหรับบุคลิกภาพจะมีความสัมพันธ์กับอาชญากรรมที่รุนแรง ส่วนตัวเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำจะมีความสัมพันธ์กับครอบครัวและสถานภาพเศรษฐกิจ

ต่อมา Karen Heimer (1997) ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ถึงรายได้ และความรุนแรงในการทำผิดกฎหมาย จากการศึกษายืนยันว่า ความรุนแรงในการกระทำผิดกฎหมายมีความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมกับครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ครอบครัวมีรายได้น้อยไม่เพียงพอกับการใช้จ่าย รวมถึงการมีหนี้สิน เป็นเหตุให้บุคคลทำผิดกฎหมายในประเภทที่รุนแรงได้

สำหรับการศึกษาในประเทศไทยนั้น อชฎา ลิ้มปีไพฑูรย์ (2521) ได้ทำการศึกษา พบว่าเด็กที่กระทำผิดกฎหมายส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ยากจน มีรายได้น้อยไม่เพียงพอกับรายจ่าย สำหรับพรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2542) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำผิดกฎหมายของเยาวชนพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มาจากครอบครัวซึ่งมีรายได้อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ กล่าวคือ ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีรายได้รวมต่อเดือนต่ำกว่า 1,500-3,000 บาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 40.41 จะเห็นได้ว่าการกระทำผิดกฎหมายของวัยรุ่นมีสาเหตุมาจากปัจจัยเกี่ยวกับรายได้ของครอบครัวที่อยู่ในระดับต่ำ ในทำนองเดียวกันกับผลการวิจัยของ อูรพี โอสถานนท์ (2535) ที่ศึกษาพบว่า รายได้ของครอบครัวส่วนใหญ่ของเด็กที่กระทำผิดอยู่ในระดับปานกลางและค่อนข้างต่ำ

นอกจากนี้การศึกษาของ ชาญศักดิ์ จรรย์านนท์ (2536) พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวภา วัชรกิตติ (2521) เรื่อง สาเหตุของปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำผิดในกรุงเทพมหานครที่พบว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด มีแนวโน้มกระทำผิดสูงขึ้นเรื่อยๆ โดยมีสาเหตุมาจากเศรษฐกิจครอบครัว การคบเพื่อน ตลอดจนลักษณะที่อยู่อาศัย

จากงานวิจัยที่ได้ศึกษามาจะเห็นว่า รายได้ รวมทั้งสภาพเศรษฐกิจครอบครัว เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับเยาวชนตามมาหลายด้าน เช่น ด้านการศึกษา เด็กและเยาวชนที่เกิดมาในครอบครัวที่ยากจน มักจะเสียโอกาสในการศึกษาชั้นสูงๆขึ้นไป ทำให้เยาวชนเหล่านั้นถูกชักจูงไปในทางที่ผิดได้ อีก

ทั้งหากเด็กมีการศึกษาต่ำ โอกาสในการประกอบอาชีพที่ดี มีรายได้พอจุนเจือตนเองและครอบครัว ก็ มีน้อยลง และยังถ้าบิดามารดาของเด็กมีการศึกษาต่ำด้วย ความเดือดร้อนในครอบครัวก็ ยิ่งมีมากขึ้น

2.7 อายุที่กระทำผิดครั้งแรก จากการศึกษาของผู้วิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศไทย พบว่า อายุที่เด็กเริ่มกระทำผิดครั้งแรก ก็มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของเยาวชน ดังนี้

Tolan & Lorion (1988) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำ พบว่าอายุที่กระทำผิด กฎหมายครั้งแรกมีความเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำ และต่อมา Niarhos และ Routh (1992) ได้ทำ การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำโดยเก็บข้อมูลจากการรายงานตนเอง (Self - report data) ของผู้กระทำผิด พบว่า ผู้ที่กระทำผิดตั้งแต่อายุน้อย มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิด ซ้ำอย่างมีนัยสำคัญ

Dembo และคณะ (1991, cited in Gordon, 1998) ศึกษาพบว่า เด็กที่กระทำผิดตั้งแต่อายุ ยังน้อย จะมีอัตราการหวนกลับมากระทำผิดกฎหมายซ้ำอีกสูง ซึ่งสอดคล้องกับ Wierson (1992) ที่ได้ ศึกษาเกี่ยวกับการทำนายการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนที่กระทำผิดโดยวิเคราะห์บทบาทของสภาพจิต ผลพบว่า เด็กที่ถูกจับกุมตั้งแต่อายุน้อย และมีความเกี่ยวข้องกับคดีที่รุนแรงของความผิดครั้งแรก จะเป็นตัวที่จำแนกประเภทของเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำออกจากเยาวชนที่ไม่ได้กระทำผิดได้อย่างมีนัย - สำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ Wierson (1995) และ Julye (1998) ที่ศึกษาถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการ กระทำผิดซ้ำของเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมาย พบว่า เยาวชนกระทำผิดกฎหมายที่หันกลับมากระทำ ผิดซ้ำอีก ส่วนใหญ่จะถูกตัดสินว่ามีความผิดตั้งแต่อายุน้อย นอกจากนี้อายุที่ถูกกักขังครั้งแรกจะ เป็นตัวแปรที่สามารถจำแนกการกระทำผิดซ้ำออกจากการกระทำผิดที่ไม่ใช่การกระทำผิดซ้ำได้อย่างมี นัยสำคัญ นอกจากนี้ระยะเวลาของการถูกกักขังครั้งแรก การดื่มแอลกอฮอล์ ที่ตั้งของบ้าน และลำดับ การเกิดก็เป็นตัวทำนายการกระทำผิดซ้ำได้ดีที่สุด

2.8 การคบเพื่อนที่ทำความผิดกฎหมาย เพื่อนมีความหมายกับบุคคลวัยนี้มาก และมักจะเห็นว่า เพื่อนเป็นสิ่งจำเป็น จะขาดเสียมิได้ในการทำอะไรทุกอย่างมักต้องอาศัยเพื่อน และจะปรึกษาปัญหา ต่างๆกับเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ วัยรุ่นมักมีความรักดีต่อกลุ่ม ปัญหาจึงปรากฏเสมอว่าหากไปรวมกับ กลุ่มเพื่อนที่ไม่ดีก็อาจนำไปในทางที่เสียได้ เพราะคนเราเมื่อไปสังสรรค์คบค้าสมาคมกับเพื่อนประเภท ไต ก็มักจะเป็นคนประเภทนั้น (สุชา จันทน์เอม, 2542) เด็กที่มักจะถูกชักจูงไปในทางที่เสียหายได้นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นเด็กที่หมดที่พึ่งทางบ้าน โดยพ่อแม่ไม่มีโอกาสอบรมสั่งสอน หรือเป็นเด็กที่พ่อแม่ไม่ พยายามเข้าใจลูกทำให้เด็กต้องหันไปพึ่งคนนอกบ้านแทน

Reckless (1971) ได้ศึกษาและกล่าวว่า การคบเพื่อนเลวเป็นแรงผลักดันที่สำคัญที่สุดในการก่อให้เกิดปัญหาการกระทำผิด เด็กที่กระทำผิดส่วนใหญ่จะคบเด็กที่กระทำผิดด้วยกัน

ส่วน Briar and apilliavin (1965) ซึ่งให้เห็นว่าเด็กดีที่มีอนาคตแจ่มใสไม่ต้องการคบค้าสมาคมกับเด็กที่เลวหรือพาลเกเรเพราะกลัวเรื่องเดือดร้อนมาใส่ตัว ส่วนเด็กเกเรหลีกเลี่ยงไม่ยอมคบเด็กดี ซึ่งสอดคล้องกับ Cohen (1955) ที่ยอมรับว่าแก๊งเด็กเกเรไม่ค่อยยอมรับเด็กดีเข้าเป็นสมาชิกของตน และถ้ารับไว้ก็ไม่ค่อยซักจูงให้กระทำผิด (สุชา จันทน์เอม, 2542)

Trade (1978 อ้างถึงในโอฬาร เขี่ยมประภาส, 2541) เชื่อว่าไม่มีใครเป็นอาชญากร โดยกำเนิด แต่เชื่อว่าการแสดงออกในสังคมอยู่ภายใต้การนำของตัวอย่างที่ได้มีประสบการณ์ เขาตั้งข้อสังเกตว่าอาชญากรรมที่เกิดขึ้นนั้นมีความคล้ายคลึงกัน และบุคคลจะเลียนแบบพฤติกรรมบุคคลอื่นก็ต่อเมื่อมีการติดต่อกันใกล้ชิดกัน

แนวคิดเกี่ยวกับอิทธิพลของเพื่อนต่อพฤติกรรมการกระทำผิดของเด็กและวัยรุ่นนั้น มีผู้ที่สนใจศึกษามากมาย เช่น Wihthbeck (1989) ได้ศึกษาอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อวัยรุ่น กล่าวว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีมากกว่าอิทธิพลของครอบครัว วัยรุ่นจะเลือกเข้าหากลุ่มเพื่อนของตนมากกว่าพ่อแม่

Esther (1996) ได้ศึกษาการกระทำผิดซ้ำของเยาวชน โดยเก็บข้อมูลจากการรายงานตนเอง (self-reported) พบว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่กระทำผิดกฎหมายจะเป็นตัวทำนายการกระทำผิดซ้ำของเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

Dunlap (1998) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความเกี่ยวพันและการกระทำผิดกฎหมายรวมทั้งการกระทำผิดซ้ำ (Bonding and Delinquency (recidivism)) โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างขนบธรรมเนียมประเพณี หรือข้อผูกพันทางครอบครัว และความเกี่ยวพันกับกลุ่มเพื่อนกับการกระทำผิดซ้ำ ผลที่ได้ปรากฏว่า การเกี่ยวพันกับกลุ่มเพื่อนมีผลทำให้เยาวชนกระทำผิดซ้ำและการเกี่ยวพันกับกลุ่มเพื่อนที่แน่นแฟ้นอาจเป็นผลมาจากครอบครัวหรือประเพณีถูกทำลาย

Wong (1998) ได้ทำการศึกษาลักษณะในการคบเพื่อนและการทำผิดกฎหมายของเด็กเชื้อสายจีนในแคนาดา พบว่า กลุ่มวัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเพื่อนที่ทำผิดกฎหมาย จะส่งผลให้กลุ่มวัยรุ่นมีส่วนร่วมในการกระทำผิดสูง

Frank, Mara, & Richard (2000) ศึกษาถึง อิทธิพลของเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่อการกระทำผิดกฎหมายของวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งผลปรากฏว่า เด็กชายที่มีประวัติการแตกร้างมาก่อนในวัยเด็ก ความผูกพันกับพ่อแม่ และทัศนคติต่อการกระทำผิด จะเป็นตัวที่เชื่อมโยงให้เด็กคบเพื่อนที่มีลักษณะเบี่ยงเบนและนำไปสู่การมีพฤติกรรมออกนอกกลุ่มนอกลู่นอกทางในที่สุด นั้นแสดงว่าพฤติกรรมการออกนอกกลุ่มนอกลู่นอกทางของเพื่อนที่สนิทที่สุดจะมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของเด็ก

สำหรับการศึกษาในประเทศไทยเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนกับการกระทำผิด พบว่า ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศดังนี้ อัสมา ลิมปีไพฑูรย์ (2521) ศึกษาเรื่อง ลักษณะกลุ่มเพื่อนของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในสถานฝึกอบรม พบว่าวัยรุ่นที่กระทำผิดกฎหมาย ร้อยละ 71.5 ที่ยอมรับว่ามีเพื่อนสนิทที่ทำความผิดกฎหมายแต่ไม่ได้ถูกจับกุมอยู่นอกสถานพินิจฯ นอกจากนี้ยังบอกว่าการคบเพื่อนไม่ดีจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นทำความผิดกฎหมาย ซึ่งในทำนองเดียวกันกับ เสาวภา วัชรกิตติ (2521) และพัศตร์พริ้ง วัชระ (2520) ที่ศึกษาพบว่าเด็กและเยาวชนที่มีแนวโน้มกระทำผิดสูงขึ้นเรื่อยๆนั้นมีสาเหตุมาจากการคบเพื่อนที่กระทำผิด โดยที่เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเหล่านั้นได้รับการปล่อยปละละเลยมาตั้งแต่เด็ก เมื่อมีการคบเพื่อนที่กระทำผิดจึงทำให้เด็กซึมซับเข้ามาโดยไม่รู้ตัว และใช้ปฏิบัติเมื่อโตขึ้น

2.9 การเกี่ยวข้องกับสารเสพติด

Philip, John et al. (2000) ได้ทำการศึกษา การทำนายการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิด โดยศึกษากับผู้กระทำผิดซ้ำฐานความผิดเกี่ยวกับเพศ พบว่า ผู้กระทำผิดเหล่านี้มีการดื่มแอลกอฮอล์ และทำการข่มขืนเด็ก

สำหรับ สุภาพ ทองรัตน์ (2531) ศึกษาวิเคราะห์สาเหตุของการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังวัยหนุ่ม พบว่า ผู้กระทำผิดซ้ำ มีความประพฤติดุabus หรือ เสพยาเสพติด ต้องคดีแรกเกี่ยวกับยาเสพติด และต้องโทษอยู่ในเรือนจำครั้งแรกไม่เกิน 1 ปี

ต่อมา อูษา คงสาย (2538) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำได้แก่ ระดับการศึกษา การติดยาเสพติด สภาพความกดดันภายหลังออกจากสถานฝึกอบรม ซึ่งในการศึกษานี้ เด็กและเยาวชนเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 90.7) ติดยาเสพติด จึงทำให้ถูกจับกุมในข้อหาเสพยาหรือครอบครองยาเสพติด และพบว่าเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดซ้ำที่ติดยาเสพติดเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 91.1) ไม่เคยถูกผู้ขายยาเสพติดบังคับให้กระทำผิดกฎหมายเพื่อแลกกับยา แสดงว่าส่วนใหญ่เด็กและเยาวชนกระทำผิดเองโดยมิได้ถูกใครบังคับ

กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม (2542) ได้ ศึกษาเรื่อง การกระทำผิดซ้ำภายหลังพ้นการคุมประพฤติ พบว่า ผู้ที่ถูกคุมความประพฤติในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษและสารระเหย จะวนกลับไปกระทำผิดซ้ำภายหลังพ้นการคุมความประพฤติ มากกว่าผู้ถูกคุมความประพฤติในฐานความผิดอื่นๆ

จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้นมีมากมาย นั้นแสดงว่าสาเหตุของการกระทำผิดมิได้เกิดจากปัจจัยเดียวเท่านั้น แต่เกิดจากหลายสาเหตุด้วยกัน

จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีรวมทั้งงานวิจัยที่สนับสนุน ทั้งในและต่างประเทศ พบว่า ได้มีการศึกษาโดยนำเอาสาเหตุของการกระทำผิดและการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนมาวิเคราะห์เหตุปัจจัยในการกระทำผิดและกระทำผิดซ้ำของเยาวชน เช่นเดียวกับผู้วิจัยที่สนใจในการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเกิดพฤติกรรมกระทำผิดซ้ำของวัยรุ่นหรือเยาวชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกันแก้ไขสภาพปัญหาที่เผชิญอยู่ในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนชายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาในเยาวชนเพศชาย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มเยาวชนชาย อายุ 16-18 ปี ที่กระทำผิดมาแล้วมากกว่า 1 ครั้ง และกลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มเยาวชนชาย อายุ 16-18 ปี ที่กระทำผิดเพียงครั้งเดียว

คำจำกัดความ

เยาวชนชายที่กระทำผิดซ้ำ หมายถึง วัยรุ่นชายที่มีอายุ 16-18 ปีที่เคยต้องคดีมาแล้วมากกว่า 1 ครั้ง และได้รับการตัดสินให้เข้ารับการอบรมในสถานฝึกอบรมของสถานพินิจฯ

เยาวชนชายที่กระทำผิดครั้งเดียว หมายถึง วัยรุ่นชายที่มีอายุ 16-18 ปีที่กระทำผิดครั้งแรก และถูกตัดสินปล่อยไปแล้ว หลังจากนั้นไม่หวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีกภายในระยะเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือนหลังการปลดปล่อย

ปัจจัย หมายถึง องค์ประกอบสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับการทำผิดซ้ำ ได้แก่

ลำดับการเกิด หมายถึง สภาวะของลำดับการเกิด ได้แก่ ลูกคนแรก ลูกคนกลาง ลูกคนเล็ก ลูกคนเดียว

ลูกคนแรก หมายถึง ลูกคนแรกของครอบครัว

ลูกคนกลาง หมายถึง ลูกที่ไม่ใช่ลูกคนแรกและไม่ใช่ลูกคนสุดท้ายของครอบครัว

ลูกคนเล็ก หมายถึง ลูกคนสุดท้ายของครอบครัว

ลูกคนเดียว หมายถึง ลูกคนเดียวของครอบครัว

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาชั้นสูงสุดที่เยาวชนกระทำผิดซ้ำได้รับมา
สถานภาพการสมรสของพ่อแม่ ได้แก่

- พ่อแม่อยู่ด้วยกัน
- พ่อแม่หย่าร้าง หรือแยกกันอยู่
- พ่อหรือแม่เสียชีวิต
- พ่อและแม่เสียชีวิต

การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนไม่ได้รับการ
 การเอาใจใส่จากพ่อแม่ หรือครอบครัว รวมทั้งการถูกพ่อแม่ทอดทิ้ง

การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม หมายถึง การที่เด็กและเยาวชนรับรู้ว่าคุณได้รับการ
 การอบรมเลี้ยงดูแบบที่พ่อแม่ควบคุม และเรียกร้องให้ลูกทำตามความต้องการของพ่อแม่
 แต่ไม่สนองความต้องการของลูก

รายได้ของครอบครัว หมายถึง รายได้ต่อเดือนของพ่อหรือแม่ ซึ่งเป็นผู้ที่มีรายได้สูงสุด
 ในครอบครัว

อายุที่กระทำผิดครั้งแรก หมายถึง อายุที่กระทำผิดครั้งแรกและถูกจับเข้ามาฝึกอบรม ยัง
 สถานฝึกอบรม

การคบเพื่อนที่กระทำผิดกฎหมาย หมายถึง จำนวนเพื่อนที่กระทำผิดกฎหมายที่เยาวชน
 กระทำผิดซ้ำคบหา

การเกี่ยวข้องกับสารเสพติด หมายถึง สภาวะที่เยาวชนกระทำผิดซ้ำมีความเกี่ยวข้องกับ
 ยาเสพติด ซึ่งได้แก่ การสูบบุหรี่ ดื่มสุรา เสพยาบ้า เสพยาเสพติดชนิดอื่นๆ เป็นต้น

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง หมายถึง สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก
 และเยาวชนส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นหน่วยงานของศาลคดีเด็กและเยาวชน ที่ทำหน้าที่สืบ
 เสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน เพื่อพิจารณาคดีของศาลและมีหน้าที่ฝึกอบรมตามคำสั่ง
 ของศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงปัจจัยต่างๆที่สัมพันธ์กับการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนในลักษณะที่รุนแรงขึ้นซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อบิดามารดา ผู้ปกครองหรือครูได้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรม เพื่อหาช่องทางในการปฏิบัติให้เหมาะสม

2. ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการ ในการป้องกันแก้ไขเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำ ทั้งยังเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในลักษณะที่รุนแรงยิ่งขึ้น